ЦІНА ПРИМІРНИКА 25 СОТИКІВ.

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Народня Справа

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно . . . . 1 зол.
Чвертьрічно . . 3 зол.
Піврічно . . . 6 зол.
Річно . . . . . 12 зол.
ЗА ГРАНИЦЕЮ.
Річно — 2 доляри.
Гроші з краю посилати переказами, або чеками „Народної Справи" — з заграниці порученими листами.
За зворот рукописів Редакція не ручить. На відповідь треба долучити значок 30 сотиків.
ОГОЛОШЕННЯ:
1 стр. 500 зол., пів стр. 260, чверть стр. 140 зол. Гроші треба посилати наперед.

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИЙ ЧАСОПИС

Ч. 25 (38) Львів, Неділя 30. червня 1929. Рік II.

АДРЕСА: „Народня Справа", Львів, вул. Боїмів 4. — — — — — — — — — — — — — — Телефон 30-13.

ВИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА ДРУГИЙ ПІВРІК

(6 зол.), або бодай на чверть року (3 зол.).

Вирівнуйте залеглу передплату, бо будемо примушені здержати Вам часопись.

Не переривайте передплати, бо через це в разі випадку ми не моглиби признати Вам запомоги.

Вибирайте у всіх селах мужів довіря „Народньої Справи"!

ЗЕЛЕНІ СВЯТА У ЛЬВОВІ.

В погідний день Зелених Свят — у неділю 23. червня пополудні вшанували львівські українці могили своїх героїв величавою врочистістю на янівськім цвинтарі, де спочивають кости наших стрільців, полеглих у битві або померших по таборах та лічницях в тяжкім полоні. В святочнім поході на могили взяли участь непроглядні маси народу. На переді йшли процесії всіх львівських церков (около сто хоругвів), за процесією поступали численні делеґації з вінцями, між ними перша делеґація бувших членів У. Галицької Армії несла вінець з написом „Поляглим Товаришам".

За делеґаціями йшли у взірцевім порядку наші пластуни й пластунки зі своїми курінними прапорами, а далі духовенство під проводом о. мітрата Базюка. За ними тихо і з повагою йшли десятки тисяч народу, так що коли чоло походу було вже давно на янівськім цвинтарі біля могил, то кінець походу був ще поза костелом св. Анни, то є около 2 кільометри. Начисляють разом учасників походу понад трицять тисяч народу. Підчас походу співали на переміну два прекрасні хори.

Коли похід прибув на цвинтар, найперше зложено вінці, а потім відспівано панахиду. Дуже зворушаюча була хвиля, коли саме підчас панахиди прибіг до могил пластун-гонець з 10 куріня і приніс та вручив о. мітратови срібну чашу з грудкою землі зі стрілецьких могил на Маківці, щоби ту землю перемішати разом з землею, в якій спочивають стрільці Галицької Армії на янівськім. Цю землю взяли пластуни таки в неділю досвіта на горі Маківці коло Славска а доставили до Львова штафетовим бігом. Вже заздалегідь на дорозі з Маківки аж до Львова, яка виносить около 140 кільометрів, було розставлених 19 пластунів, на віддаль 7 до 8 кільометрів один від другого, і один другому передавав ту чашу з кровавою землею. Перший пластун збіг з гори Маківки о 4 год. досвіта, а останній, який ждав у Сокільниках під Львовом, прибіг около пів до шестої на цвинтар у Львові. За це йому і його товаришам-гінцям зібрані пластуни крикнули тричі „слава".

По панахиді була гарна проповідь, в якій священик порівнав борців за Волю з давними борцями за віру Христову та сказав, що як одні побідили, так побідять і другі, тільки вірмо і працюймо!

В поваді і в скупленню розходилися тисячі українського народу з дорогих могил, які шкільна дітвора обсипала цвітами. Та кождий скріпив у собі віру, що коли народ так любить і почитує своїх героїв то слушна справа, за яку вони мучилися і вмирали, мусить побідити.

В Зелений понеділок відбувся подібний похід і на Личаківський цвинтар, де є могили кількадесяти стрільців, що погинули в боях у Львові 1918 року.

Притім мусимо затямити, що могили наших поляглих борців потребують ще богато направи.

Українська молодіж перед судом

Дня 18 червня в львівськім окружнім суді почався новий політичний процес. На лаві обвинувачених 4 українські студентки: Марія Кравцівна, Марія Чижівна, Софія Мойсевичівна та Марія Конрадівна й 3 студенти: Осип Процишин, Жигмонт Процишин і Евген Сена.

Вони були арештовані зараз по 1 листопаді 1928 р. по відомих подіях які були у Львові, просиділи вже 7 місяців у слідчій вязниці а тепер почали їх судити. Обвинувачують їх о всякі політичні злочини, а передусім о те, що мали належати до Української Військової Орґанізації й співпрацювали з тою орґанізацією а через те поширяли її роботу, яка змагає до того, щоби пропагандою, терором, саботажем і шпигунством викликати неспокій в державі й відірвати при помочі збройної революції кусник від цілости держави, то є Східну Галичину від Польщі. Далі обвинувачують декого з тих молодих студенток і студентів, що вони ширили в краю недозволені книжки, ґазети й відозви, як „У великий день", „Сурму" і инші, що переховували в себе револьвери і вибухові матеріяли.

18 червня прочитано акт обвинувачення, який читано 3 години. По тім почали переслухувати обвинувачених. Вони до вини не признаються й бороняться спокійно й гідно. Всі підозріння проти них опираються на доносах поліційних аґентів і на тім, що в них знайдено при ревізії. Та і до дечого з того, що знайдено нібито на ревізії, обвинувачені не признаються.

Розправа потриває кілька днів. Боронять адвокати: др Старосольський, др. Шевчук і др. Шухевич.

—o—

Недоля стрілецьких могил

Ми писали в попереднім числі, що потуторська поліція насильно розкопала стрілецькі могили на горі Лисоні коло Бережан і перевезла кости на военний цвинтар. Проти цего запротестували наші посли й Т-во Охорони Могил перед міністерством, а посол В. Целевич і ще кілька визначних громадян з Бережан і Тернополя пішли в делеґації до тернопільського воєводи, щоби домагатися слідства в тій справі, яка до живого обурила все українське громадянство.

І показалося, що поліція в Потуторах зробила це на власну руку і без відома вищої влади розкопала кости героїв.

І тернопільський воєвода і шеф департаменту публичних робіт, якому безпосередно підлягають справи военних могил, заявили, що згадані події сталися проти їх волі. Вони не видали ніяких доручень в справі розкопання могили на Лисоні. Оба заявили дальше, що вони розуміють обурення українського населення і що пороблять все можливе, щоби стрілецькі кости з военного цвинтаря із поодиноких могил перенесено до спільної могили на горі Лисоні, та що винуватці згаданих подій будуть примірно укарані. В Потуторах був з Воєвідства не якийсь урядовець, а старший робітник з відділу военних могил, який мав доручення переносити кости, але тільки із занедбаних могил до спільного гробу. От до чого допускаються поменші панки і поліцаї навіть без відома свого воєводи.

В Зелену Неділю відбувся на гору Лисоню до стрілецьких могил величавий похід з довколичних сіл і з Бережан. Точного опису свята ще не маємо.

—o—

ХТО ДІСТАЄ В НАС ЗАПОМОГУ 120 ЗОЛ.?

1) Запомогу 120 золотих одержує кождий наш передплатник, котрому згинула штука рогатої худобини, принайменше 2-річна, але тоді, коли він в день випадку був уже бодай один місяць передплатником — коли разом з погибшою не мав більше, як 4 штуки дорослої (понад 2-річної худоби — і коли погибша штука до дня випадку була в-нього найменше 14 днів, та коли в день вплачення передплати була здорова.

2) В однім році може передплатник дістати запомогу лише один раз

3) Передплата на „Народню Справу“ виносить 1 зол. місячно. Найліпше посилати відразу на 3 місяці (3 зол.), а ще краще на пів року (6 зол)..

4) Передплатником числиться кождий від того дня, коли він вислав передплату, або по перерві відновив її.

5) Хто перерве передплату, той мусить зачинати з початку. Тому треба завжди висилати нову, заки скінчиться попередна, бо часом і день перерви може стати на перешкоді в признанню допомоги.

178 ЗАПОМОГ ПО 120 ЗОЛОТИХ НА СУМУ 21.360 ЗОЛОТИХ

Кому признаємо дальші запомоги від 171 до 178-ої?

171) Медвідь Сидор, Хлівчани пов. Рава руська. Корова впала 29 травня.

172) Артимко Никола, Д[illegible]станів пов. Дрогобич. Корова в[illegible] 29 березня.

173) Гаврилюк Іван, Заріче пов. Делятин. Корова впала 24 травня.

174) Семків Василь, Перепельники пов. Зборів. Корова впала 29 травня.

175) Кулик Іван, Вислок нижний пов. Сянік. Корова впала 1 червня.

176) Луців Федь, Гаї нижні пов. Дрогобич. Корова впала 29 травня

177) Тельвак Олекса, Ільник пов. Турка. Корова впала 8 червня.

178) Кравець Михайло, Гаї нижні пов. Дрогобич. Корова впала 9 травня.

Ці всі пошкодовані в день випадку були вже принайменше по місяцеви нашими передплатниками а їх посвідки свідчать, що вони сповнили всі умови потрібні для одержання запомоги. Тому признаємо їм запомоги по 120 зол., з тим, що гроші (по стягненню цілорічної передплати) вишлемо за 14 днів.

—

ПОДЯКА.

Дорога Редакціє! Запомогу мені призиану я отримав, за що складаю сердечну подяку. Для нас селян є Шановна Редакція в припадку великою помочию. Такої поважної доброчинної редакції, якою є „Народня Справа“, ще не було. Нехай же Бог допомагає Поважному Товариству працювати в доброму здоровлі на довгі літа.

Позістаю з правдивою пошаною:
Микола Білик, рільник.
Незнанів, п. Камінка Струмилова, дня 19. червня 1929

ПОДЯКА.

Хвальна Редакціє „Народньої Справи“! засилаю Вам щиро сердечну подяку за допомогу, котру я від вас одержав. Запомога, мені уділена, приєднала „Народній Справі“ богато прихильників, а надіюсь, що приєднає і богато передплатників. З глибоким поважанням:

Миколай Кохан, господар в Полянах, пов. Сянік.

Чи громада мусить давати щось на поліцію?

1. Що говорить закон?

На основі закону з дня 24 липня 1919 р. самоуправа, а з окрема громади, мали покривати частину коштів удержання державної поліції. Цей обовязок громад зносить одначе закон з дня 22-ого липня 1925 р. так що вже **1-го січня 1925 року громади не є зобовязані законами поносити частини коштів удержання поліції** За час від липня 1919-ого року до січня 1925 року деякі громади завинили державному скарбови досить поважні суми, які мали бути заплачені на удержання поліції. Державний скарб розложив громадам заплату тих сум на кілька річних рат.

В буджетовім році 1929/30 мають всі громади разом заплатити ще 1,952·848 злотих залеглостей. Ті отже громади, які мають залеглости, мусять їх сплатити тепер ратами і повітовий виділ може наказати їм вставити в буджет відповідну квоту на заплату довгу.

Але ті громади, які всі залеглости поплатили, не мають нічого більше платити на удержання поліції. Зі сказаного слідує дальше, що не можна змусити громаду, щоби вона поносила нові кошти удержання державної поліції.

2. Протизаконне поступовання деяких повітових коменд державної поліції є незаконне.

Деякі повітові коменди державної поліції видали окрему інструкцію (прим. коменда в Ярославі) до комендантів поліційних постерунків по громадах, щоби вони постаралися і вплинули, щоби громадські ради і надальше причинювалися до удержання державної поліції. Зокрема малиби громади вибудувати своїм коштом телефонічні проводи між поодинокими поліційними постерунками, закупити для них телефонічні апарати, та достарчити до мешкання постерунку: 1 дубове бюрко, шафу на акта, етажерку, 3 крісла, шафу на убрання, бібліотечку і аптечку. Як бачимо, коменди поліції правлять від громадських рад великих видатків на удержання поліції. Можемо додуматися, що поодинокі поліцаї будуть не так просьбами, як грозьбами примушувати громадські ради вставити в буджет суми на такі річи для постерунків.

Крім цього вже дотепер змушується громади поносити кошти освітлення постерунку.

Ми вже представили, що громадську раду не можна ніяким способом примусити до поношення коштів на удержання поліції. Хто це робить, допускається нарушення постанов закона з дня 22-го липня 1925 р. Коли громадська рада ухвалить причинитися до удержання поліції, то це її добра воля. Коли громада відказується платити на удержання державної поліції, то тим вона ані не нарушує ніяких законів ані не виступає проти держави. Кожний мешканець громади, що платить державні податки, платить уже в тім податки також на удержання поліції, а в державному буджеті з тих податків є призначені на поліцію грубі міліони.

Держава має гроші на удержання поліції, а громади їх не мають. Кожному звісно, що доходи громад є такі скупі і малі, що не вистарчають на покриття навіть найконечніших потреб громади. Взагалі поліційні постерунки не мають найменшого права приказувати громадським радам в справі громадських буджетів.

Якби в якійсь громаді староста як наказний комісар повітової самоуправи (в Галичині) або виділ повітового соймику (на Волині і Полісю) приказав вставити в громадський буджет нові видатки на державну поліцію, то треба аби та громадська рада на основі окремої ухвали внесли в реченці 14 днів від одержання приказу відклик до воєвідства. Колиби не поміг відклик, має громада внести позов до найвищого адміністраційного трибуналу. Мазурські громадські ради в Захід-

Читання з історії України

Про князя Данила, який коронувався на короля української держави. [1242 — 1264]

В останнім числі ми писали про те, як князь Данило (Романів син), дійшовши своїх літ, почав на спілку з братом Васильком відбивати собі батьківські землі. Спершу здобули для себе Волинь, а згодом по довгих завзятих боях з иншими князями, що були потомками Осьмомислової жінки, московської княгині Ольги, здобули й Галич.

Ми росказали, як державній роботі Данила перешкодила страшна орда татар, що спустошила в роках 1239—1242 цілу східну й середущу Европу аж по Шлеск і по Дунай. Перед татарами втікали всі князі на чужину, так як і тепер підчас війни, як ворог має займити край, втікають хто може і хто боїться пімсти, на еміґрацію.

Данило втік на Угорщину і там переховався перед татарами. А коли весною в р. 1242 хан татарський завернув з ордою назад в Азію, тоді Данило з невеличкою горсткою війська вернувся назад до Галичини.

Вже переходячи Карпати, Данило побачив, якого знищення накоїла орда. Цвітучі колись села обернулися в купи попелу й згарищ. По дорогах і в придорожних ровах валялися ще гори трупів, люди й коні в суміш, а гайвороння клювало їм очі і голодні пси роздирали мертві кости.

З лісів і з болот вилазили бідні вимарнілі люде, що вратувалися з життям і розповідали князеви про страхіття татарськоі навали. Деякі села самі на власну руку боронилися перед татарами та майже всіх їх татари перемогли й витяли в пень. Лише деяким пощастило оборонитися, так, що татари минули їх село й пішли далі. І так мешканці невеликого сільця Тухля в Скільщині, в долині Опору між високими горами впустили татар до села, а самі засілися по довколичних скелях. А коли татари увійшли в село й розложилися табором, селяни під проводом і за радою найстаршого в громаді, Захара Беркута, звалили при кінці села величезну скелю в річку і загатили воду. Вода виступила з берегів і затопила всіх ворогів у селі. (Про цю подію написав Іван Франко прегарну повість „Захар Беркут“, яку кождому варто прочитати).

Данило пішов просто на Холмщину і щойно там зійшовся з братом Васильком, який вернувся рівночасно з Польщі, і оба разом рушили далі. В місті Берестї хотіли переночувати, але з нього йшов такий отруйний сморід від трупів, що не мож було зблизитися до міста Рушили далі. В Володимирі не застали ні душі, а обгоріла церков, куди ховалися люди, була повна людських костий.

За кілька місяців Данило осів у Галичі, а Василько на Волині, й оба спільно в згоді почали відбудовувати зруйновану Галицько-Волинську державу.

Данило передусім почав укріпляти старі міста, щоби на випадок повороту татар міг успішно оборонятися.

Крім того почав Данило закладати й нові міста. Найважніші з тих міст, які заложив Даиило, є **Холм і Львів**. Холм зробив Данило своєю столицею і дуже любив там перебувати. Львів заложив Данило десь у році 1245, отже около 700 літ тому назад, а назвав так це місто в честь свого сина Льва, який потім Львів обрав собі за столицю.

До цих міст Данило спровадив німецьких і вірменських купців, які розкинули тут промисл і торговлю. Тоді також прийшли до нас перші жиди.

Треба знати, що на лінії менше більше Збруча починалися тоді так звані „татарські люди“, то є ті, що їм уже надоїли князівські міжусобиці й непорядки й вони піддалися під татарську опіку. Бо правда, що поменші князьки дуже недобре обходилися з людьми і вміли тільки між собою воювати та на ті війни збирали з людий великі податки. Тож у тих околицях люди вже воліли йти під татар, як під своїх князів. Данило не смів зачіпати тих людий, бо боявся хана, який засів в своїй столиці, Сараю, в Азії, й володів величезною державою від Балтійського до Чорного Мовя. За те Данило й Василько поширили свою державу на північ, бо здобули Турів і Пинськ, Підляше і Люблин.

Так почала підноситися Данилова держава, коли рацтом в р. 1245 прислав Батухан до Данила своїх послів і вони сказали: „Віддай Галич“.

Тоді Данило догадався, що певно якийсь инший князь вклонився ханови і випросив собі Галич. А що ще не чувся на силах обороняти Галича перед татарами, подумав собі, що тимчасом треба ханови поклонитися, щоби могти дійти до сил, а потім вибитися з під татарської руки, — і тому відповів: „Галича не віддам, але сам поїду до Батухана“!

Про дальшу роботу й долю Данила напишемо другим разом.

(Далі буде).

ній Галичині і німецькі громадські ради на Горішнім Шлеську вміють добре боротися проти накидування їм громадських буджетів. Тож і українське населення повинно вже раз постояти за свої права і не дозволити нікому вмішуватися в справу громадських бюджетів.

Внедовзі вийде друком окрема моя книжочка про право буджетовання громадської та повітової самоуправи. Подані там пояснення відносяться до всіх українських земель під Польщею.

Написав посол Вол. Целевич.

ЛУГОВЕ СВЯТО.

В неділю 16. червня відбулося на площі „Сокола-Батька“ у Львові велике „Лугове Свято“, на якім попописувалися наші луговики зі Львова і з підльвівських тай дальших сіл, а делеґати з далеких повітів. На Свято прибули: з львівського повіту: Бірки домініканські 11 Луговиків, 12 Луговичок, Милошовичі 16, Гуменець 23+14, Поршна 45+18, Острів 24+22 і орхестра, Селиська 13+15, Підберезці 20+15 і орхестра, Малехів 22+16, Хоросно старе 19+20, Добряни 16, Ременів 32+16, Яричів новий 5 Луговичок, Знесіння 13+9, Стронятин 5+5, Сороки 11+11 і орхестра, Глуховичі 14+6, з повіту Бібрка: Підгородище 27 Луговиків, Будьків 20+6, Коцурів 30+26, Миколаїв 21+20, Водники 14 Луговиків, Звенигород 65+51, Городиславичі 12 Луговиків. Повіт Жовква 15+11 і орхестра, Воля Висоцька 8, Кулява 15, Куликів 16+16+12 малих Луговиків, Львів І. 65, 14 малих Луговиків, Львів II. 34 Луговичок, 7 малих Луговичок. З Перемишля 9+12. Поодиноко прибули: з Лісевич 2 Луговички, Дмитрович 1 Луговик, Вербиці, пов. Рава руська 2 Луговиків, з Милования й Юрівки пов. Товмач по одному Луговикови, Рошнів, пов Товмач 2 Луговиків, Підгайчики, пов. Зборів 3 Луговиків, Жизномир, пов Бучач 2 Луговиків, з Сокальського повіту 4 Луговиків і з Бучацького повіту 2, Сулятич, пов. Жидачів 1 Луговик. Разом на Свято прибуло 618 Луговиків, 366 Луговичок, 26 малих Луговиків і 7 малих Луговичок, то є 1016 Луговиків і Луговичок. До вправ ставало понад 900 людей.

Погода добре дописала і тому свято випало гарно. Програма була дуже богата.

Нагороди за працю одержали: Луг зі Львова І, Луг зі Львова II і Луг з Перемишля. (Медаль). І нагороду (Віз Хмельницького в золотих рамах) одержали: Луг з Поршни (повіт Львів) і Луг зі Звенигорода (пов. Бібрка).

II нагороду (Богун під Берестечком) одержали: Луг з Миколаєва (пов. Бібрка) і з Ременова (п. Львів). III нагороду (Т. Шевченко) отримали: Луг з Гуменця (пов. Львів) і з Острова.

IV нагороду (І. Франко) отримали: Луг з Куликова (пов. Жовква) і з Підберізців (пов. Львів).

Луговики трималися дуже добре і вивязалися з нелегких вправ як слід. Це свято повинно їм бути заохотою до дальшої праці — собі на честь і народови на славу. Свято тривало від 3 год. до 8-ої вечером.

Пояснюйте всім, яку користь має той, хто передплачує „Народню Справу“!

ЩО В СВІТІ ЧУВАТИ?

Рада Союзу Народів

трохи собі побалакала в Мадриді і розїхалась до дому на вакації, нічого важного не вродивши. Ми вже писали, що ухвалили таке поступовання зі скаргами національних меншостий, яке дуже кривдить усі пригноблені народи. Німецький міністр Штреземан хотів, щоби скарги національних меншостий розглядала Рада Союзу разом з делеґатом тої держави, яка хоче заопікуватися тою меншостю, от приміром, як німці, які є під Польщею знесли би скаргу на Польщу, то щоби до тої справи був допущений і делеґат Німеччини. Але инші переголосували Штреземана і тепер буде далі так, що національну меншість будуть „боронити“ самі чужі їй люди, яким зовсім не ходить о добро того народу. Добра то буде оборона!

Ґазети пишуть, що Штреземан бувби так легко не уступив і бувби протестував проти ухвали Ради, але поляки згодилися віддати познанським і поморським німцям ті маєтки, які поконфіскували по 19 8 році як заняли Познань і Помор'я.

Коли говоримо про Союз Народів і про ті скарги, то згадаємо, що тепер один **канадійський українець, Лучкович,** що є послом до Канадійського парляменту.

вислав до Союзу Народів меморіал про положення українського народу

під чужими державами.

В тім письмі посол Лучкович пише, що в імени пів міліона канадійських українців-еміґрантів протестує проти кривд, які сталися українському народови, і взиває Союз Народів прихилятися до скарг українців, що опинилися в границях чужих держав.

Великого галасу наробила одна стаття голови анґлійської лейборпартії (соціялістів) Мекдоналда, який тепер головою анґлійських міністрів. Він написав в одній анґлійській ґазеті, що

повоєнні договори є несправедливі і дуже скривдили ріжні народи,

та що

треба ті договори змінити в користь покривджених

Він пише, що як побідники укладали ті договори в Парижу, то їм покрутилося в голові і вони забули про справедливість. Виразно стає по стороні Німеччини і каже, що її занадто висисає Франція і другі по бідні держави. Пише, що доки не розсудять справи справедливіше, доти в світі не буде мира.

Проти цеї статті виступили дуже всі шовіністичні французькі тай польські ґазети і пишуть, що Мекдоналд руйнує мир, бо хоче зміняти істнуючі границі в некорись Франції тай може й Польщі. Ґазети пишуть, що проти цеї статті Мекдональда запротестували вже деякі держави а ще запротестує Польща й Франція. Так то нині є, що як хто посміє обізватися за кривди народів, то за раз всі сильні світа цего загулюкають на нього, як пси.

Анґлійські ґазети пишуть, що цю статтю писав Мекдональд ще перед кількома місяцями, отже як ще не був урядовою особою. Та це Францію не задоволяє, бо вона добре знає, що Мекдональд за тих кілька місяців не змінився і що його політика тепер, коли він є першим в Анґлії, не буде корисна для Франції.

Пишуть, що і голова анґлійських лібералів Льойд Джордж, який здавна пропаґує за ревізією (зміною) повоєнних несправедливих договорів, має на першім засіданню парляменту виступити в обороні Німеччини й домагатися, аби французи вивели вже своє військо з німецької Надренії, бо і ця окупація перешкаджає устійненню мира в Европі.

Вільне місто Ґамбурґ

мало клопіт з комуністами. Вони зорґанізувалося і вийшли на вулицю, де прийшло до бійки з поліцією, в якій було кільканадцять ранених комуністів і поліцаїв.

Німецький парлямент

ухвалив другу рату на будову великого воєнного корабля — панцирника. З тої причини польські ґазети виписують, що Німеччина не така слаба й бідна, за яку її мають, коли ухвалює великі міліони на воєнні кораблі. При тій нагоді пишуть, що німці дуже зброяться і не забувають про відплату своїм ворогам. Щож: в страха очі великі!

Між Румунією і Угорщиною.

прийшло недавно до перепалки на язики. Деякі румунські ґазети написали, що Румунія повинна ще заняти угорську землю по Тису, бо вона колись належала до румунів. Цим розуміється обурилися мадяри і виписують зі свого боку всякі річи в своїй обороні. З того всього видно, що увесь теперішний спокій дуже крихкий і непевний, та що леда сірничок може розпалити знову великий огонь війни.

В Парижу

відбулося велике

жидівське віче

яке протестувало проти того, що робили польські академики у Львові. Пишуть, що на тім вічу дісталося досить не лише польським ендекам, але й иншим польським партіям. Говорив там навіть жидок Шварцбарт (комуніст), який тому три роки вбив С. Петлюру в Парижу.

Польські шовіністичні ґазети дуже відають на жидів через те віче.

А що далі діється в тих сторонах, де вічна війна?

В Афґаністані

ще нема спокою, хотяй Аманула втік і вже не думає вертати. Проти Габібули, який тепер панує в Афґаністані, виступив новий противник Кадір-Хан і збирає військо проти нього. Тому можливо, що ще й той Аманула вернеться до краю.

В Китаю

настала така зміна, що один ґенерал Фенґ, який накладав з большевиками проти народної армії, втратив у одній битві богато війська. Кажуть, що він хоче виїхати з Китаю. Тоді можеби там на якийсь час запанував спокій.

А спокою тому величезному краєви дуже треба, бо нищить його нужда і голод. Через безнастанні війни китайці в полудневих сторонах Китаю так збідніли і здичіли, що вже **села нападають на другі села, люди ріжуть людий і їдять їх мясо.**

От, яке лихо ва світі робиться? І коли добро буде?

В політиці **Польщі**

нема нічого такого нового. Ґазети нарікають на **нерозумну господарку збіжевого уряду**, який в осени скуповував збіжа по великих цінах, а тепер випродує за півдармо. Самі польські ґазети пишуть, що така господарка до добра не веде.

Десь теперь **мають судити бувшого міністра** Чеховича. Пишуть, що Трибунал таки покличе і Пілсудского на свідка.

Поватим політика заснула. Міністри повиїздили собі до „бадів“. Пишуть, що Пілсудскі має і цего року виїхати до Румунії, але чи виїде, не знати.

В кілька днів потім, як у Львові польські академики знищили жидівську друкарню „Хвилі“, в Познани були також демонстрації проти жидів і там польські студенти наколи шкоди. Цю шкоду оцінив познанський маґістрат на суму 37.000 золотих і виплатять жидам відшкодовання.

Самі собі утруднюємо працю.

Перед війною, як було в літню днину вийти на поля, то всюди бачилося чоловіків в білих сорочках і великих крисанях власної роботи, а жінок також лише в сорочках і одній спідниці.

Білий одяг в власного полотна був дешевий, сильний, вільношитий — тому не горячий — і вигідний підчас роботи та все чистий, бо що тижня його змінялоея і пралося Впав дощ, то по дощі закочувалося ногавиці і рукави і далі працювалося, де далося працювати.

А погляньте нині по наших полях! Бачите, як деякі пар бки та дівчата і молодші господарі парадують, якби йшли на весілля або на фестин. В мущин на ногах черевики або чоботи, боксові або шеврові, дуже часто з червоної шкіри, елеґантні, ґумкою підбиті, на ногах „райтки“ з грубого сукна, на опашках міського крою маринарка, поверх неї куртка, шия схована в ковнірци, деколи з краваткою, а на голові дорогий купований теплий капелюх.

Дівчата нерідко в мештах, і в пончохах, крізь котрі світить часто досить давно немита литка, шовкові спідниці, ґорсети, блюзки, дорогі хустки. Не знаєш, чи сміятися чи плакати, ях бачиш їх, як тими червоними дорогими мештами і чобітками бродять по болотнистих сільських дорогах, по зарошених стежках, та як вертають до дому без ґумок і повно болота в мештах. Навіть підчас роботи не скидають їх, бо „не випадає“. І буде смажитися цілий день в тісних чоботах, грубих присталих райтках, буде піт котитися зпід теплого капелюха, буде мучитися при роботі, бо райтки не дозволюють зігнутися ані приклякнути, — але „моду“ задержить. А вислід тої модности такий, що терпить робота, ростуть довги. Бо в поле йде такий „кавалер“ чи дівчина аж тоді, як підісхне болото, або роса, йде не навпростець, як колись ходили, а туди, де не поваляються мешти, і де їх другі можуть оглядати. Терпить дуже робота, бо людина не може свобідно працювати і мусить частіше відпочивати та прохолоджувати себе.

Лише купці задоволені, бо за літо змарнується богато дорогого одягу і дорогої обуви та треба купити нову.

Подумає може дехто, що так мусить бути, як в нас на селі діється, бож село просвічується, набирає культури та доганяє другі народи.

І я так думавби, якби не бачив при роботі чеських, німецьких та данських селян.

В будний день підчас роботи ви не побачите інакше одітого данця ях в синій широкій блюзчині зі занинаними на ґузик рукавами і синіх широких шараварах. На голові старий соломяний капелюх, на ногах капці з деревляними підошвами. Цілий цей одяг коштує 20 до 25 зол. і що тижня його переться на чисто. Та не в ціні тут його вага, а у вигоді. В ньому ніколи не дуситься, він вільний і не перешкоджує в роботі. І ніхто не насміхається з того приводу з данського чи німецького селянина. Бо при роботі нема моди в одягу, кождий вбирається так, як йому найвигідніще, аби як найменше нищити одягу. За це по праці данський селянин миється і вбирається краще як адвокат в місті. Бо тоді він дорогого одягу вже не нищить і носить його чисто і гарно 5 до 8 років.

Та не треба їхати аж до Німеччини чи до Данії. Загляньте до кождого нашого більшого міста. В будень різники носять чоботи і фартухи, комінярі свій чорний одяг з клапцями на ногах, слюсарі і механіки сині дешевенькі блюзки і штани. По роботі всі вони чисті, обриті та оді ті в гарношитий одяг. І ніхто з них та з їх робочого одягу підчас роботи не насміхається.

Треба і по наших селах завести такий самий звичай, як є всюди, що підчас роботи вживається лише дешевого і вигідного одягу, такого, аби його можна було частіше прати і для нього нема моди, а по роботі можна вбиратися краще після моди.

Для наших умовин бувби такий одяг найліпший на літо: білі широкі штани і така сама широка блюза (ґімнастьорка) з полотна, навіть зі сирого, а на голову соломяна крисаня, на ноги ностоли або нічого.

Для дівчат легка хустка на голову, сандали на ноги і легка дешева спідничка.

Такі одяги булиб дуже вигідні, дешеві і їх можнаби що суботи прати, аби з неділі було все чисте. На людські насмішки з такого одягу не повинноcя звертати увагу.

Більше требаби сміятися з тих, що вживають при роботі тяжкого та дорогого одягу і нищать себе, а збогачують купців.

Бувалий.

——

Що чувати в нашім селі

Кого наше село любить. З села Постійно, ґм. Дережно, пов. Костопіль на Волині, пишуть нам: Ще в р. 1926 почали наші люде малювати церкву, і от зявився і підрядчик, якийсь Шкварковскі, згодилися за 1800 золотих, взяли з церкви 300 золотих, а решту збирали із десятини по по 1 зол. 20 грошей. Та наші уповноважнені, яких було 6, та один зрікся, отже ті пять, швидко й „промалювали“ всі гроші на горівці і попросили в громади набавки. І ще зібрали 600 зол., попросили о. пароха, і він ще сказав дати з церкви 60 руб. золотом. І знову всі гроші протратили, а церкви не домалювали і до цего дня. І мовчить о. парох, мовчать і люде, певно тоді заговорять, як явиться другий підрядчик, бо цей пішов туди, звідки прийшов. Видно, це наших людей не інтересує. А от як в село приїхав з горівкою коршмар і став торгувать, то люде краще заінтересувались, бо то кажуть уже ліпше не треба, як під носом горівка.

Цеї зими приїхала якась ворожка-полька, котра бере 3 зол. за те, що поворожить, а як хочете, щоб хто здурів, то дайте 50 зол., то вона і це зробить, бо вже була проба. В одного господаря хтось вкрав сало, от він пішов до неї, заплатив, що вона уже схотіла, але видно вона той раз му не гадала, бо казала прийти другий раз, але як він ходив уже до неї довго, а вона му не гадала, то він її вилаяв добре, тоді, як її не було, бо вона ходить кождий день в коршму. І коли вона прийшла на кватиру, то господар росказав, як той чоловік її лаяв, тоді вона закликає до себе того чоловіка, що ніби то уже поворожить йому, але коли він тільки переступив через поріг, то вона давай гадать його кочергою по голові, так, що замість того, що мав здуріти, що сало вкрав, то здурів він сам, коли до цего допустився; і так не одному гадає вона. От що нашим людям краще і миле, а скажіть, щоб що зробить добре, нема нікого на це. Пора вже і нам опамятатись і за розум взятись, бо будуть з нас люде чужі сміятнсь. Тверезий.

———

В нас гарно, але може бути ще краще. Наше село Красіїв, пов. Бучач, розложене над рікою Золотою Липою. Не є воно богате, але і не бідне, але до просьвіти дуже цікаве. Наша молодіж горнеться до Читальні і бере участь в аматорських виставах.

Дня 13/I ц. р. відбула наша молодіж свято „Просвіти“, на котрім відспівав читальняний хор кілька пісень під проводом молодого дяка і диригента, Стефана Кухара. Реферат говорив о. В. Танчин, парох Красієва. Того самого дня по святі Пр. відограла наша молодіж аматорську виставу „Свӑтання на Гончарівці“, а дня 28/IV. ц. р. устроїла та сама молодіж Концерт в честь Тараса Шевченка, а по концерті дала вистави: 1) „Настоящі“, 2) „Знахорка Солоха“. Іде нам все гарно, але щеби йшло гарнійше, як би вся молодіж йшла до Читальні. А то одні до Читальні, а другі вечірками в жида валяються. Чиж не встид? Г. Ш.

———

Кадлубиська, п. Броди. Наше село числиться до найбільш освідомлених. Має читальню „Просвіти“, має свою Кооперативу, заложило пожарно-руханкове Товариство „Сокіл“ а також пос дає свою власну орхестру. Ці всі товариства до цього часу розвивали доволі ґарну діяльність. Аж спочатком цього року прибув до нашого села учитель п. Володимир Свистунович, москвофіл, знайшов собі дуже ревного помічника в особі місцевого Дмитра Банцера і відразу почав свою роботу. В школі втручується також у не свої справи, школярам заборонює належати до читальні „Просвіти“, навіть приказав учням принести по 20 сот. на вкладку до кацапської читальні ім. Качковского, котру в недовзі наміряє в селі заложити. Тому звертаємося отсею дорогою до п. Свистуновича, щоби залишив свою роботу і не пробував руйнувати наших здобутків, бо раз, що до того не має права, а два, що і так їх не зруйнує, лише, може довести до небажаних в селі роздорів, які і йому самому можуть лише пошкодити. Громадяни.

———

ТЯГАНИНА. В Бокові, пов. Підгайці ішло вечером 28. травня 5 хлопців і спокійно заспівали собі зовсім приличну пісню. На це випав з постерунку поліцай Чудковські з комендантом Вежбіцкім і запровадили їх, неначе великих злочинц в на постерунок та почали списувати протокол, при якім комендант верещав, як опарений; навіть його зденервувало, що один з хлопців, Евзебій Фурдей, дивився йому в очі, а не на землю, і за це Фурдея задержав цілу ніч, де він лежав на підлозі, а на другий день повели Е. Фурдея до Підгаєць, звідки його по одній добі випустили. 3. червня завізвано всіх пятьох (М Когут, М Фурдей, Безпалко, Дочигайло, Е. Фурдей) візвано до староства, де показалося, що постерунок обжаловує їх о „заклуцене ціши ноцней“ і „маніфестацієв“. Е. Фурдея засудили на 14 днів або 100 зол. кари, на що він робить відклик.

— В Ямници, пов. Станиславів, полягло за волю рідної землі 1918 року 22 січові стрільці і громада поставила їм коло цвинтаря памятник. Великодного Вівтірка пішла процесія, щоби відправити панахиду коло памятника, і по відправі місцева молодіж відспівала кілька національних пісену, (Не пора, Гей та зажурились, Видиш брате мій), а місцевий постерунок казав, що невільно без позволеня співати, і переслідував за це місцеву читальню і членів тягав до протоколу, кажучи, що мусить читальню закрити. І 15 хлопців з місцевого читальняного хору подав постерунок до старости за це, що співали. А 27 травня приїхав зі староства комісар і в місцевій громацькій канцелярії всудив комісар тим 15 хлопцям по чотири добі або по 20 золот. Але хлопці рішучо цего суду не приймилися і комісар казав, що підуть до суду. А постерунок в Ямници ще не вилапав тих злодіїв, котрі майже що ночи крадуть і вже навіть церкву два рази обікрали, лише читальня їм велика в очах і хотять її закрити. Ямницький.

Дописувач з Бродок, пов. Львів нарікає, що село, яке було колись примітом для других, тепер заснітилося. Громадські радні, що були колись свідомими і діяльними й прирікали, що як стануть радними і ввійдуть до зверхности громадської то віддадуть половину платні на „Нар. Дім“, слова не дотримують і взагалі перестали всім інтересуватися. А „фотбаль“ де, панове радні? А цеглу розбирають люди по селі і роззичують. І кооператива спить і „Сокіл“ не дотримав слова (мав дати виставу на Зел. Свята) і все загирюється. Пора вам, панове радні, схаменутися.

На цім місци з признанням і похвалою підносимо, що убогі дівчата з Бродок, які служать у Львові, купили зі складок гарний вінець і увінчали ним на Великдень памятник Борцям у Бродках. Честь їм!

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ.

Село Мостище, повіту Калуш.

Отсим повідомляю Хвальну Редакцію, що у нас у неділю 28. квітня відбувся вибір Мужа Довіря в льокали Читальні Т. „Просвіти“ в присутности шістьох дотеперішних сталих передплатників а також при співучасти кільканайцатьох членів Т-ва „Просвіти“.

По виборі дотеперішні передплатники коротенькими просьбами заохотили свідоміщих членів, з котрих девять сейчас виповнили чеки і вислали передплату на „Народню Справу“, за що їм честь і сердечна подяка. А також складаєм щиру і сердечну подяку Хвальній Редакції „Нар. Справи“ за щиру і невсипущу діяльність в праці для добра і усвідомлення нашого народу.

З пошаною остаю Стефан Пукіш, муж довіря.

—о—

Хто має підписати допись?

В кождім числі друкуємо по кілька дописів зі сіл, в добрій вірі, що дописи є правдиві і що їх поміщенням направимо неодну річ, декого слушно зганимо і опамятаємо, а декого похвалимо і заохотимо до ще кращої праці. Але мимо того, що ми всі дописи старанно пересіваємо і провірюємо, все таки траплялися неправдиві дописи, якими кривдиться деяких людий. Тому, щоби кожда допись набрала більшої правдоподібности і щоби нас ніхто не вводив у блуд, просимо від тепер Шановних Дописувачів, аби кождий, хто пише таку допись, в якій комусь закидається якісь промахи і злі вчинки, і взагалі таку, що її в разі візвання діткненого треба би доказувати свідками, щоби таку допись все дав підписати нашому мужеви довіря, бо муж довіря „Н. Справи“ в кождім селі вже є, а де нема, там скоро буде. Допись може писати і непередплатник, але й він повинен дати її підписати нашому мужеви довіря, бо инакше дописи не помістимо. Розуміється, що й себе має дописувач підписати. В дописях, де описується якусь гарну подію в селі або де кого хвалиться, вистарчить підпис дописувача, але й тут булоби добре, якби її підписав і муж довіря, бо така допись скорше буде поміщена. При тім ще пригадуємо, щоби дописи писати чисто, чорнилом, на одній сторінці і коротко.

—о—

ПЕРЕПИСКА І ВСЯКІ ПОРАДИ.

М. Ц. Долгомостиска. Право робнти контракти купна і даровизнини має і адвокат, так само, як нотар. Нотар лише леґалізує контракти, одначе леґалізувати зроблений адвокатом контракт може також суд, так, що без нотаря в тім випадку може обійтися.

М. Когут. Вірш отримали за пізно. Затримаємо до слідуючого року. І инші Ваші вірші є в нас і ждуть на чергу. Допись іде.

В. К. Томашівці. Всі ті справи будуть обговорені по черзі, так скоро і нараз не дасться.

І. Бойчук, Клавет, Канада. Хто є в Канаді і взагалі за границею, а передплачує на своє імя нашу ґазету, то, хочби в його господарстві в краю стався випадок, то покищо запомог у таких випадках не признаємо. Натомісць радимо Вам і иншим еміґрантам, запренумерувати „Народню Справу“ на адресу жінки або когось иншого, хто живе на господарстві, тоді в разі випадку вони дістануть запомогу.

К. К. з С. Будівельні оплати. Нарікаєте, що Громад. Уряд каже собі платити по 20 зол. від кождої нової будови. Напишіть, яким титулом (за що і на що) кажуть собі тих 20 зол. платити бо з Вашого письма цего не знати.

Поради в інвалідських справах уділює „Українське Товариство Допомоги Інвалідам“ у Львові, вул. Руська ч. 3. Тому просимо у всіх справах, також признання інвалідської ренти австрійським інвалідам і реєстрації звертатися до того товариства, залучуючи 0·50 зол., на відповідь.

Б. П. з М. Тяжко жити в пригpаничній полосі. Пишите, що у Вас треба дозволу від війта і від постерунку на весілля, що вечером не можна вийти з власного подвіря на вулицю, бо арештують. Посли Вам в тій справі нічого не порадять. Булоб найліпше, якби всі прикордонні громади внесли домагання до воєвідствв та міністерства, аби знесли ті заострення.

Хто винен?

По щепленню вмирають діти.

З Нінева, повіт Долина пишуть нам: Перед двома тижнями був у нас фізик повітовий з Долини і перевів охоронне щеплення проти віспи. Щеплення переводив одним інструментом на всіх дітях, не відкажуючийого в жаднім плині. По щепленню діти сильно розболілись, а до 10 днів навіть двоє повмирало в судорожних корчах, а то одно в Ніневі долішнім у Вінціва Панька, а друге в Ніневі горішнім у Федоріва Івана. По смерти трупи цілком почорніли на плечах.

Що це за причина? Чи це вина лікаря? А як так, то що в такім випадку робити?“

Звертаємо на цей лист увагу дотичних властей, щоби перевели слідство в цій справі, бо якби це показалося правдивим, то справді взивалоби о пімсту до неба. Слідства повинні домагатися головно родичі померших дітей.

Великий пожар у Львові

В ночи з середи на четвер вибух на Знесінню під Львовом великий пожар у рафінерії нафти „Ґаліція“. Зачався з того, що робітник насвітлив нафтовою лямпою за сильно рурку нафтового ваґону і від того занялася нафта. Від її вибухів занялася нафта у двох великих збірниках і ще в одним нафтовім ваґоні, що мав бути зиладуваний до збірників. Разом згоріло 15 ваґонів нафти.

Гасити пожар було дуже тяжко, бо горіюче море нафти не дозволило приступити до себе. Треба було довкруги сипати вали землі, аби спинити розлив до близьких деревляних маґазинів.

Рано о 8. годині вдалося пожарним сторожам по 6-годинній праці вгасити пожар. Шкода йде на сотки тисяч.

Процес комуністів

Того самого дня, що й розправа проти українських студентів, почався у Львові процес проти членів „Комуністичної партії Західної України“. Їх обжалувують о приналежність до цеї нелеґальної партії. Хто до цеї партії належить, можна пізнати по тім, що між обжалуваними комуністами є майже самі жиди, а всего кілька українців (Л. Стецько, М. Павлик, В. Копач і С. Букатчук).

КАЛЕНДАР НА ТИЖДЕНЬ.

Червень 30.

30. Неділя, 1 по С. Всіх Святих.

Липень 1—6.

1. Понеділок, Леонтія мч.
2. Второк, ✝ Юди Тад. еп. Зосимл.
3. Середа, Методія свмч.
4. Четвер, **Пресв. Евхаристії** (на неділю), [Юліяна].
5. Пятниця, Евсевія свмч.
6. Субота, Аґрипіни мч.

Зміни місяця. Повня була 22 червня, друга чверть 30. червня, нів 6. липня.

Як нарід приповідає.

— Літо летить, як крилами.
— Чия сила, того й воля.
— Смотри кінця кождій справі.
— На жито орали, тай гречки не мали.
— Дощ глухий: не йде, де просять, а йде, де косять. Не йде, де чорно, а йде, де вчора!

—o—

□ **Маневри в Долині.** З Долини пишуть нам: „В Долині відбуваються маневри артилярії. Ці маневри між селами загрожують цілому долинському повітови і вже наколи багато шкід населенню. Від 5 год. рано до 2-ої по пол. не вільно людям виходити на деякі поля і працювати, і то так має бути цілий червень і липень! Замісць вибрати на вправи толоки й неужитки, вибрали полосу, де люди найбільше працюють, і вже були кровалі випадки. В Струтині долішнім поранили одного хлопця, як пас худобу, і вбили одну корову. Чи не належалоб тих маневрів перенести з людських піль і дати людям можність працювати й не тремтіти за свою худобу тай за себе“?

□ **„Подвиг“ хирівського коменданта поліції.** Дня 12-го червня ц. р. приїхав хирівський комендант поліції Адольф Червеняк до Поляни коло Хирова і там стягнув зі стіни читальнянного дому український герб самовільно і в нічній присутности і без нічийого дозволу, приняв його до ґвера і вертаючи домів з насмішкою говорив на ліво і право, що везе Україну з Поляни до Хирова. Про цей новий вчинок команданта поліції в Поляні обурені громадяни Поляни повідомили о. сенатора Юліяна Татомира.

□ **Пожежі далі ширяться.** В Глубічку пов. Борщів згоріло 9 господарств. Огонь пішов зі стодоли П. Крутія. — В Слобідці пов. Бережани згоріли два господарства.

□ **Автобусовий випадок.** В Ясенові пов. Броди в четвер 13. червня їхав автобус, власника „Губарта“, і став на своїй стації. Коли автобус відїздив, до клямки задніх дверей причепився, непостережений 17-літній хлопець, Іван Костишин, а відїхавши до 300-ста метрів, хотів зіскочити, але зіскочив так нещасливо, що головою вдарився о гостинець і вже й не встав! Злетілись люде й почали ратувати нещасного хлопця, і відратували. Але побитий в страшенній горячці бореться зі смертю! От до чого доводять збитки.

□ **Грайте, та міру знайте.** В Дубно, пов. Броди заложили молоді люди дуту орхестру, з 18 інструментів навчились вже гарно грати, і поїхали на весілля. Але там напились і як їхали з весілля, давай в коршмі поправляти, ну, а натурально, по пятниці битись! Побились здорово, бо кількох тяжко покалічених, а оден в шпиталі в Бродах помер. Три корнети і 1 бас впали жертвою дикої бійки! От тобі й музиканти.

□ **Як адресувати листи і перекази?** Нас запитують, чи почта має приймати листи й перекази, адресовані по українськи. На це відповідаємо: Звичайні листи можна адресувати лише по українськи, тільки почту треба, крім по українськи, написати також і по польськи. Та листи поручені (за рецепісом) і грошеві та инші перекази муситься адресувати латинськими буквами, то значить не по польськи, але лише латинськими (ми називаємо мильно „польськими“) буквами в українській вимові, а почту також у польській вимові. Отже не писати „Szanowny Pan“ лише „Poważanyj Pan“ чи як там, імя і назвиско в українській вимові. Так само телеґрами пишеться латинськими буквами в українській вимові, лише назву почти подається в польській (урядовій) вимові.

□ **Спростовання.** В ч. 23 (36) „Н. Справи“ була на стор. 5. новинка з Завадова пов. Стрий, у якій писалося, що по посвяченню цвинтаря вібралося около 20 господарів в читальні і пили горівку. На цю новинку дістаємо спростовання, в якім сказано, що новинка кривдить свідоме село, в якім дуже гарно розвивається Кооператива і Читальня і Сокіл і Амат. Гурток і всі ті інституції дають часто показні жертви на ріжні народні ціли. Дуже нас це тішить, що в Завадові так гарно. Тільки що в спростованню не заперечено, що в читальні ніхто не пив, а це таки не повинно бути. По друге — тою новинкою не повинні чутися діткненими ті свідомі люди, що того не робили, лише повинні опамятати тих, що пила, бо таке одно діло кидає пляму на село. Імя дописувача подати не можемо, бо того ніколи не робимо, тай не треба.

□ **Файний кондуктор.** Один наш передплатник пише нам: „Дня 7 мая їхав я поїздом зі Львова до Колодна-Жовтанців і там о 8 год. вечером хотів висісти. Та кондуктор мене нахабно затримав, кажучи, що „маш час!“ а коли поїзд рушив, казав мені заплатити 5 зол. кари, що я їду далі без білєту. Я розумівться не заплатив і тоді він загровив, що в Сапєжанці поведе мене до начальника стації. Потім узяв мене на бік і каже: „Дай пан 1·50 зл. і їдзь собє!“ Але я не схотів дати і сам пішов до начальника стації в Сапєжанці і питався його, як називається той кондуктор? А начальник сказав, що не знає. Щож то за начальник, що не знає імени свого кондуктора? Можеби залізничні власти повчили того кондуктора й начальника, як треба поводитися з подорожними? На все маю свідків. Федір Українець, село Велика Любаша, п. Костопіль на Волині“.

□ **Убивства й инші злочини.** В Дичкові пов. Тернопіль замордував хтось 16. VI. сокирою господаря Семка Леськова. О це убійство підозрівають місцевого жида Тулика Рубіна, якийлюбився з женою Семка Теклею Лесевою (він 26 літ, а вона 37). Їх обоє арештували. — В неділю 16. червня в Білинці малій к. Самбора парубчак Хомицький Михайло вдарив Воробця Мартина по дишку кашкета. На це Воробець виймив ножик і пробив Хомицького, так, що той зараз умер. — В Гордині рустик. к. Самбора напали якісь незнайомі вечером на Івана Гординського з Сокирчиць і він ледво відбився палицею і криком. — В Передільниці пов. Добромиль замордував хтось 18-літного Олексу Шеремету, як він у ночі стеріг скошеної конюшини на своїм поли. — В Самборі застрілив стельмах Казимир Лис 18 літного Йосифа Целюха і пострілив його батька Юрія. — На приходстві в Прошовій к. Микулинець пострілив син священика А. Лопатинський свого брата Евгена. Чи це зробив навмисне, чи не хотячи, не знати. — В Бродах пострілив Петро Яримович Василя Рипянського, як цей хотів притримали Яримовича, який закрався до його стайні. Рипянський вмер. — В Людвинові пов. Яворів напав Федько Зубач на господаря Дмитра Бока і стрілив до нього, та господар зловив Федька і звязав його. — Волод. Безпалко в Ягольниці коло Чорткова хотів задусити жінку, але сусіди йому перешкодили. Тоді він підрізав горло своїй 11-місячній дитині і сам собі. — Крім того ще є богато злочинів, аж страшно і гидко все писати. Люде чисто озвіріли.

□ **Як іде, то йде.** В однім румунськім селі сталося недавно таке страшне нещастя: Господар з села Ґальмаґу на імя Ґерґута продав у місті дві корови за 25 тисяч леїв (1.00 золотих) і вернувся з грішми до дому. Гроші були паперові. Чоловік поклав гроші на стіл і вийшов на хвилину з хати. Малий шестилітний хлопчина взяв гроші і кинув у піч та тішився, як папери ясно загорілися і згоріли. Коли тато увійшов до хати і побачив, що сталося, вхопив хлопця і одним ударом убив його на смерть. Жінка купала тоді в другій кімнаті дитину і як почула крик, лишила дитину в купелі й побігла до хати. Побачивши, що сталося, стала з розпуки рвати на собі волося, а тимчасом в купелі втопилася дитина. Жінка не могла перенести цего удару, вибігла на двір і втопилася в криниці. А господар узяв револьвер і застрілився. От, яке нещастя сталося за 1200 золотих. Таки чотири людські душі більше варта. А всего того не булоби, якби той чоловік був трохи подумав і неробив нічого в лютості.

□ **Поїзд побив корови.** На залізничій рампі коло стації Януфка (в Захід. Польщі) надїхав поїзд, коли пастух переганяв худобу. Поїзд переїхав сім коров на смерть, а кілька ранив.

□ **Подяка.** Муж довіря „Народньої Справи“ в Долині п. Осип Винник (аґент „Дністра“) дякує на цім місци передплатникам „Народньої Справи“ з Долини за те, що другий раз вибрали його мужем довіря.

ДО СКЛАДУ І ПРИКЛАДУ.

Наука Андрієви.

Пише мені Андрій Голуб десь з під Коломиї: „Всяке лихо чипляється до хлопської шиї!

„Всяка нужда гризе тебе і скаче на плечі, нема добра, лише всюди неприємні речі

„І доки ще Бог ласкавий буде нас карати? Скажи, Йване, чи недосить нам вже бідувати?“

Ой, Андрію, заведію, сумно-гірко пишеш, а я гадав, що хоч трохи на потому лишиш!

Не нарікай, любий друже, на долю й на Бога, бо не знаєш, куди веде терниста дорога.

Він нас любить і говорить: „Уважай, Андрію, як побореш тії лиха, май тоді надію,

що й з найбільшим своїм лихом, нещастям народним, зможеш добре поборотись, будеш того годним“!

Оттак, брате мій покутський, співай без музики, навчись **мале** *підіймати, підіймеш* **велике**.

І як тепер тото лихо любить **нас** *плескати, так ми* **його** *колись будем ногами топтати.*

Бо то щастя, панедію, крутиться як пяне, колись воно обернеться й **до нас** *лицем стане.*

А ми його тоді зловим за хвіст, наче пташку, і будемо вже тримати, мій любий нанашку:

Тілько сміло, тілько вміло і в братерській згоді, — а ще сонце певно зійде і в нашім народі.

Най тобі все добре прийде до твоєї хати, з лихом борись, як бореться

Іван Сорокатий

Лист із Канади.

Хвальна Редакціє „Н. Справи“!

Отсим складаю Хвальній Редакції щиру подяку, що присилаєте мені аж за море вашу часопись, котра мене дуже зацікавила. І то мене тішить, що і в Галичині знайшлись такі люди, що так нашим бідним селянам дають поміч і то велику. Бож минулими роками того не було, щоби хтось бідному селянинови допоміг, як йому відпаде худобина.

Сеж велике діло учинюють пп. Редактори!

І я собі постановив ту часопись читати і передплачувати точно тут за морем — і з нинішним дописом залучую два доляри на „Н. Справу“ і буду заохочувати наших еміґрантів, щоби передплачували, бо ця ґазета робить гарне діло.

Бож читаю, що вже понад сотку нагород виплатила нашим селянам, кому стався випадок і хто точно передплачував ґазету.

Друга річ важна, що „Нар. Справа“ дуже поучує селянина в господарстві і приносить много вістий з ріжних сторін світа. Ото я би радив нашим землякам, щоби в кождій хаті була „Н. Справа“. Бо нам дуже потрібно освіти, а деж її взяти?

Як буде в кождій селянській хаті така часопись, як „Н. Справа“, то отворить нам очи і зобачим то, чого так дуже бажаєм.

Подивімся на другі народи, як вони жиють, яка в них культура велика, як один другому пошанує! А чому так? Тому, що приміром тут в Канаді не зобачиш ні одного господаря, щоби в його хаті не було ґазети. Він старий читає, а діти слухають і як ті діти ще малі, то в себе впоюють ріжні добрі річи, історію свого народу і инше, то та дитина як виросте, то вона мусить вже читати часописи чи книжки. Поспитай таку дитину, що має 12 літ, а вона тобі все оповість: історію свого краю, поетів, письменників і т. д, а декотра наша молодіж знає йти до Срулька, знає зробити всяку дурницю або й виймає ніж і ріже один другого! Ну, і що з того виходить? Одні родичі плачуть, бо сина зарізали, а другі, бо за ґрати помандрував. Чиж не ліпше, щоби наша молодь зійшлася до читальні і прочитувала часописи чи книжки, давала вистави і концерти? Чиж вам, родичі, не булоби весело, якби ваш син чи донька сіли коло вас і прочитали щось цікавого? Чиж не булоби таким родичам весело, якби і вони зайшли в неділю до читальні і побачили свого сина чи доньку, що вони співають гарну пісню, що певно такої не чули, і не раділаби ваша душа і не булиби ви горді, що ваші діти ростуть на добрих людий, а не на пияків чи розбишаків? Отож, родичі, пильнуйте дітий, давайте їм освіту, не кажіть: нащо їм школа! не носіть професорам дарунків, щоби вашу дитину виписав зі школи, бо треба худобину пасти! Бож то дитина за коровою нич не навчиться, хиба ріжних збитків; наука для людини значить то само, що і харч для тіла. Пренумеруйте до своєї хати „Нар. Справу“, а там знайдете, як ми маєм поступати, щоби ми і наші діти були такі, як другі народи.

Кидаймося далі, щоби ми не були нижчі від других народів, а як це зробити? От так: за ту літру алькоголю, що в неодній хаті петься, пренумеруйте „Н. Справу“ і вона нас навчить, як ми маєм поступати, аби йти вперед і в гору, а не в яму! А в разі нещастя, то ще й поміч є. Як всі наші селяни зрозуміють це гарне діло і „Н. Справу“ буде мати більше тисячів передплатників, то є надія, що в короткія часі буде виходити на більше сторін і ще більше буде щось в ній нового й цікавого прочитати.

Памятайте: **Де єдність, там сила!**

Остаюсь з належною пошаною своїм Братам *Іван Бойчук* в Канаді.

Ще про земельні блошки та як їх нищити.

Крім давніше поданих рад, помагає, як до води дасться трохи лізолю і такою розчинною лізолю скропиться або посмарується капусту, брукву, каляфіори. Блошки не люблять запаху лізолю і більше не будуть нищити покроплених рослин.

Декотрі городники кажуть набрати трачиння з тартаку або з власної дровітні, полити його нафтою та розсіяти це вонюче трачиння поміж рядки капусти. Від запаху нафти також вивтікають блошки.

Чи Ви вже намовили бодай одного сусіда, аби передплатив собі „Народню Справу“!

І СУД ПОМИЛИВСЯ!

В Най-Штреліц в Німеччині судив суд перед двома роками одного робітника з Виленщини Якубовского, який підчас війни дістався до Німеччини як російський полонений і там в Німеччині оженився з німкою. Та німка мала вже передтим неслюбну дитину, але цю дитину Якубовський адоптував і любив її. То був хлопчик і мав щось 5 літ. Нагло хлопець десь пропав і його трупа найшли в гноївці. Брати тої німки пустили вістку, що то Якубовский убив хлопця. Якубовского засудили на смерть і стяли йому голову. Та вже в кілька місяців потім всі німецькі і чужі ґазети почали писати, що Якубовський був невиний а вбийниками є братя Ноґенси. Тепер відбулася нова розправа і суд справді переконався, що Якубовский стратив життя невинно, бо Ноґенси самі замордували хлопця, щоби на нього не перейшов маєток сестри. Вони самі до цего призналися. Суд засудив одного на смерть, а другого на 4 роки тюрми. Якубовского узнано невинним, та що йому з того, коли йому стяли голову!

Хитрий злодій та його пес.

У Варшаві сталася недавно дивна подія. На одній з рухливих вулиць сиділа кождого дня гарна, велика собака-вівчур з кошиком на шиї. На кошику висіла карточка з таким написом: „Прошу о дарунок для мого нещасного сліпого пана“. Як хто здержався коло собаки, аби прочитати напис, то вона сейчас сідала і підносила передні ноги та так благаючо дивилася па людину, що та витягала кількадесять ґрошів і кидала до кошика. Так жебрала собака день в день через кілька тижнів.

Аж одного дня засівся в брамі недалеко від собаки поліцай ї слідив за нею. Нараз почув свист та побачив, як на цей клич собака зірвалася і побігла до недалекої брами, де на неї ждав молодий, здоровий мущина, видючий на обидва ока. Він зачав вибирати з кошика гроші. В тій хвилі вхопив його поліцай за руку. Але хитрун кинув гроші назад до кошика і так копнув черевиком собаку, що вона з криком з грішми зникла і пропала. Поліцаєви заявив, що він не знає собаки і хотів лише побачити, кілько вона має грошей.

Але поліцай не дався переконати і забрав його на поліцію. За хвилю за їх слідом прийшла також собака з кошиком та зачала леститися коло свойого пана. Виявилося, що це був небезпечний варшавський опришок, що в такий хитрий спосіб збирав що дня великі гроші.

ДЕ МОЖНА КУПИТИ ХУДОБЯЧУ СІЛЬ ДЛЯ СОЛЕННЯ СІНА.

Таку сіль треба замовляти цілий ваґон у Варшаві в „Бюрі продажі соли міністерства скарбу“ — Варшава, вул. Монюшки ч. 3. Рівночасно треба вислати цілу належність, це є 408 зол. за 100 кірців, а 608 зол. за 150 кірців без мішків. Кошта транспорту — коло 150 до 200 зол. треба заплатити при відборі соли на тації. 100 кґ. соли вистарчає на 6 до 8 фір сіна.

ГОСПОДАРСЬКІ СПРАВИ.

Що по чому.

Ціни збіжжа далі падуть. За пшеницю платять 44 до 45 зол.; за жито 24 до 25; овес 22 до 23; ячмінь 20 до 21; кукурудза 32 до 33 гречка 30 до 31.

Паша: спрасоване сіно 7 до 10; солома 4 до 5; житний грис 14 до 15; пшеничний 15 до 16; макухи 45 до 46.

Масло — молоко — яйця.

Маслосоюз платив дня 22.VI. за масло експортове (солене) по 4.80 за І. клясне, десерове з бльоках по 4·50; за молоко по 0.34 зол; за яйця по $13^1/_2$ до 14 ґрошів, за сметану по 1.60 за літру.

Свині: Різня в Ходорові платить по 2·05 зол. до 2 15, а різня Рукера на Знесінню під Львовом за беконові свині по 2·20 до 2·30 зол.; за мясні по 2 до 2·40; за опасові 2·30 до 2·40 зол. за кґ. живої ваги.

Як самому можна приготовити насіння трав?

Для господаря не є все однаково, чи на його сіножати росте добра, чи лиха трава. І не однаково, чи траву косить він раз чи два рази за один рік. А що великий врожай і добру траву дають лише добре управлювані сіножати, — тому поступовіші господарі зачинають свої луки підсівати шляхотними травами. Біда лише в тім, що насіння шляхотних трав дуже дороге та що спроваджене з чужих сторін не завсігди надається на наші землі. Аби цему зарадити, треба виплекати собі своє власне насіння трав, найбільш відповідне на сіножать в даній околиці.

Це робиться в такий спосіб: переглядається сіножать тоді, як вона цвите, значить тепер, і дивиться, котрі трави там найбуйніше ростуть. З поміж тих трав вибирається найліпші. Є це з високих трав: китник луговий, подібний до тимотки, має колос подібний до лисячого хвоста, тимотка, райґрас італійський, костерява і грясниця, що її колос розпадається на части, щось трохи подібно до колоса вівса.

З низьких трав дуже добра дрібнесенька мітлиця, далі гребенячка зі стеблом, подібним до гребіння, золотистий вівсик, русянка пахуча, тонконіг і безоста стоколоса.

Як ті трави відцвітуть і дозріють, — треба їх зїжати, кожду окремо повязати в снопики, хай доспівають і висохнуть, потім вимолотити з них насіння.

На засіяння одного морґа потрібно коло 33 кґ. насіння ріжних страв разом.

Можна зібране насіння на другий рік далі розмножити, — сіючи кождий ґатунок насіння окремо на добре справленім ґрунті, але не засухім.

Управа трави на насіння дуже поплатна, далеко поплатніша, як збіжжа, бо тепер є великий попит за насінням, а мало хто його управляє.

Та вже хоч для себе самого варто придбати доброго власного насіння. — Пробуймо, а не пожалуємо.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, що найдалі до 30 червня треба відновити передплату на II півр к?

Як винищувати осет (осот)?

Декотрі поля так вкриє осет, що для збіжжа вже нема місця. Ікілько його не нищити — він наново відростає і то ще густіше.

Найбільше осоту на дуже врожайних полях з глибоким ґрунтом. Бо він росте дуже глибоко а на мілких землях не може закорінитися та його плугом легко нищиться.

Осет розмножується в такий спосіб: Як відцвіте, то вітер несе його насіння на кільометр далеко. Як на стернях пасеться худоба і притопче ногами та ще впаде дощ, то насіння зходить і до зими може пустити глибокий корінь.

Богато осоту розмножується ще тоді, як робітники його виполять, поскидають на межі, або на дорогу, де він відцвіте і вітер рознесе насіння по полях.

Підтятий плугом осет, або недобре виполений завжди випускає кругом себе богато нових гонів і тому поле вкривається густими кружилами осету. Одна така громадка на просторі кількох сяжнів походить деколи від одного головного коріня, що вріс кілька метрів глибоко та навкруги себе пустив побічне корiння.

Винищити можна осет так: треба сіяти більше озимини, а менше ярих збіж, які йому сприяють. Треба управляти більше просапних (окіпних) рослин, які частійше просапуються.

Виполений осот скидати на компостову купу, аби перегнив, а не на межі ні на дороги.

Полоти треба, що мож часто і не дати осотови зацвисти. Стерню треба по жнивах сейчас мілко переорати, а в осени глибоко.

Нищити осет треба орґанізовано, — всі селяни в громаді разом, аби зі занедбаних піль вітер не розносив цвіту по добре управлених полях.

ПОРАДИ ГОСПОДИНЯМ.

ЯК ВІДУЧИТИ КВОЧКУ КВОКАТИ.

На початку весни тяжко діждатися квочки, а при кінці весни мало що не кожда курка квокає. Позасідають всі гнізда і нема куркам де нестися. При тім саміндіюють, псують яйця, докучають. Наші господині стараються прогнати їм охоту квокання в той спосіб, що замикають їх до порожних бочок, морять їх, поливають студеною водою, — словом: мучать. Але користи з того мало.

Найліпший спосіб, відучити налогову квочку квокати, такий: Саджається квочку до клітки без дна. Замість дна треба вставити кілька прутів, далеко оден від другого, аби поміж них квочці пропадали ноги. Клітку з квочкою вішається там, де найбільше ходить курей та де їх годується. Замкнена в клітці квочка не зможе загріти місця, бо раз враз будуть її ноги западати між тонкі рідкі щаблі. Від того руху і від вітру буде клітка хитатися та викликувати заворот голови. Крім того її голодну буде манити і непокоїти те зерно, що господиня розкинула для инших курок. Все те так на квочку поділає, що за пару днів цілковито відхочеться їй квокати.

ОБЧИСЛІТЬ СОБІ,

доки заплачена Ваша передплата, щоби її в час відновити!

Не переривайте ані на один день, бо в разі випадку через перерву не признаємо вам запомоги.

Будьмо практичнійші!

Правдою є, що нинішні невідрадні відносини на наших землях не позволяють нашим селянам лекше жити або в кінці хочби частинно розширити своє ґаздівство, помножити свій маєток, як це робиться в інших краях, де при меншій, фізичній праці мають люди більший вислід своєї праці.

Не можна казати, щоби наш селянин не працював або не хотів побільшити свого майна, — ні — навпаки, працює навіть забогато, але тому, що не вміє оцінити своєї праці, а до всего нового, котре в инших краях вже давно є річчю самозрозумілою і добре випрактикованою, наш селянин ставиться з недовірям, чого знова причиною з низький степень образовання. Але богато вини спочиває таки на наших селянах самих, а головно на тім, що вони занадто байдужні. „Якось то буде“ — говорять.

Хочу навести один наглядний примір лихої господарки наших селян, як вони самі себе ощукують, — хоча думають, що щадять.

У нас дуже розповсюднена хороба свиний, так звана „червінка“, або як наші люди називають: „рожа“, — котра то рік-річно наносить великі шкоди нашим селянам.

Будучи в многих селах Підгаєччини, бачив я, які великі шкоди заподіяла червінка в минулому році. В одні́м селі того повіту — понад 200 штук свиний згинуло на рожу. Застерігаю, що то число не є певне, бо богато людей затаїло свою шкоду, мабуть зі страху перед карою, або також тому, щоби, ярмарок не заперли. То все робиться з невідомости, бо коли зважити, скільки то через те гроша марно пропадає, то кождий свідомий селянин мусить зжахнутися.

Переведім згадану шкоду на золоті. Беручи тільки 200 штук а пересічно тільки по 100 золотих, то маємо 20.000 (двайцять тисяч) золотих. Отже двайцять тисяч золотих викинуло тільки одно село марно, — а ми нарікаємо, що у нас біда, нужда та брак гроша.

Тепер запитаємо: чи можна тому зарадити? Відповідь звучить: — так! Перед червінкою можна свині встерегти тим, що треба на весні всі свині охоронно (профіляктично) щепити. То переводиться у всіх західних краях, тільки у нас ще нема того зрозуміння.

Правда, дехто скаже, нам ніхто того за дармо не зробить, — певно, що ні, — але за пару золотих маєте заощаджено сотки золотих, то чейже виплатиться. В кінці скажу, що коли наші селяни будуть зорґанізовані в своїй становій орґенізації, приміром в Товаристві „Сільський Господар“, то філії „Сільського Господаря“ будуть могти удержувати своїх ветеринарів, а то вийде ще дешевше.

Тому пора вже нашим селянам піти і в тім випадку слідами инших культурних народів. Коли послідовно, вперто й орґанізовано будемо визбуватися своєї байдужности, яка нам не виплачується, та коли будемо робити так, як роблять другі практичнійші від нас народи, тоді зникне та страшна нужда, яка так разпаношилася по наших селах.

Написав др. Фаріна Гриць.

Не топчіть золота!

В літі збирається та сушиться такі зела!

Підліска, трилатчаста, (Гепатіка, Підлісок,) до 15 цм. висока, росте в лісах, гаях, зарісниках. Ціла рослина покрита волосками. Листя збирається без хвостиків і сушиться в тіни. Платять около 60 зл. за 100 кґ.

Суниця. (Суничник, Земляника, Позьомка, Ягода). Росте в лісах, гаях, зарісниках. Для лічництва потрібне молоде листя без хвостиків, по ціні около 60 зл. за 100 кґ. За сушені овочі — суниць платять около 660 зл. за 100 кґ. За сушені корінці суниці по 120 зл. за 100 кґ.

Липа дрібнолиста і широколиста. Широколиста цвите в другій половині червня, дрібнолиста в початках липня. Збирати треба повнорозвинений цвіт з цвітяним прилистком осібно з одної і осібно з другої липи та сушити в тіни в продувному місци. Цвіт дрібнолистої липи має більший попит і вищу ціну. Сухий цвіт повинен задержати сильний запах і що змога зелену краску, але мусить бути повно розцвилий. Потрібно десятки ваґонів річно. Ціна залежна від якости товару, вагалася від 150 до 400 золотих за 100 кґ.

Наворотень, (Наворотник, Привор от). Росте постійно в травах на луках, сіножатях, лісових зрубах, при ровах. Листя спиникове 6—8 латчасте, форми вахляра, берегами зублене, ясно-зеленої краски. Цвите в червні і липні дрібним зеленавим цвітом. Збирати листя без хвостків, або осібно цілу ростину в цвітостані без коріння і сушити в тіни. Зілля по висушенню треба повязати. Ціна листя около 120 зл., зілля повязаного около 80 зл. за 100 кґ. Потрібно десятки тисяч кґ.

ЛИСТ ВІД ДІВЧАТ

ДО ІВАНА СОРОКАТОГО.

Гей Ви, пане, із ґазети, Йване Сорокатий!

З Вас парубок є нівроку, то можна пізнати!

Бо пишете такі листи у „Народній Справі, що читають аж в Росільній, в Кутах, в Станіславові.

По тих селах коло Львова — там Вас повно всюди, заходите між богаті тай між бідні люди.

Не знаємо, чи там вміють з Вами говорити, тай такого гостя, як Ви, красно погостити.

Та чому Ви не пишете хоч по одним слові, які там були дівчата у тому Шпакові?

Чи Вам яка в око впала, до серця пристала, а чи може на инший бік Ваша думка гнала? Може Ви між молодиці заліали ласкаво — і на них лиш все дивились, так як кіт на сало?..

Ми дівчата у читальни забаву зробили (без горівки!) — і до Вас це письмеце зложили:

Не блукайте попід плоти Іване Вашеці, у той бік не заглядайте, де є молодиці.

В Новоселицю заїдьте, яке село красне! Всяке диво побачите й вік Ваш буде щасний!

— Язик в роті забудете у нашій парафії, а тимчасом нам пришліте хоч дві фотографії.

Між дівчата собі сядьте, Анни, Ксеньки, Насті, а між нами Ви будете, як пиріг у маслі!

— — — — — — — — — — — —

До стола ми разом сіли, папіря дістали, тай до пана Сорокача письмо написали:

Ви богато не гадайте, на коня сідайте, в Новоселицю в неділю до нас приїжайте!

Підписуєм: Ганька Біла, Марущак Олена, і Маруся Краснопéра, й

Марта Ковалева.

Хто розвязав загадки?

Добрі розвязки загадок, які були в ч. великоднім і в ч. 21. „Нар. Справи“ до дня 10. червня надіслали: Д. Гаврилюк, Судобичі с. Плоска, І. Слюсар Четвертня, **І. Олексюк** Гай-Березці, Д. Кулик Бережниця, **В. Бурак** Федька Миклашів, І. Дудик Хлівчани, М. Іваник Володимирці, Н. Козистинський Камінь, В. Павлюк Залуче, А. Рижій Цеперів, Ст. Демків Вільки Мазов., О. Ґрица Розвадів, В. Ониськів Кривотули нові, Ф. Микитин Красна, П. Михаць Раневичі, В. Гуменюк, Д. Цибран Демидів, В. Грубий Настасів, Ф. Городецький Межибірці, Ст. Крисюк Тéслугів, І. Данилів Словятин, Гр. Грещак Туринка, П. Свистун Дуліби, Гр. Брунець Бішків, Й. Драґан Синячівка, Никола (назв. нечитке) Голинь, Ст. Гаврилюк Жизномир, Г. Шестопалка Переволока, Д. Заставний Дібринів, П. Мусій Добрачин, А. Чапляк (не подав звідки), **В. Оробець Семенів Залуче н. Ч.,** В. Лех Млинки, М. Бишевський Косарево, І. Дзьоба Тимка Переволока-Залісе, Ст. Мальчевський с. Стрілець, **Н. Малий Вислок** гор., Г. Біляч Івана Княже, М. Кубяк Іване, І. Цмайло Кульчиці, **Петро Сташків Пилина** Фрага, **Ф. Антонюк** Дмитра Гвоздець ст., А. Шевчук, Каролінка, В. Сабара Сливниця. **А. Ратич** Рівне, І. Витвицький (нема звідки), І. Йовик Яцка Хишевичі. **П. Лопадчак** Василя **Хишевичі,** М. Клепец Чаруково к. Луцка, З. Ковальчук Мирогоща, Г. Левицький Молодиньче, М. Ступницький Камінка Струм., **М. Хомин Петра** Камінка, Ф. Гетман Березини на Волині, О. Телевяк Ільник, **М. Шовковий** Печеніжин, І. Яголка Микола Хишевичі.

З між цих влучних відгадок вильосовано 10 надгороджених. Надгороди випали на такі імена: 1) Ф. Антонюк, 2) І. Олексюк, 3) В. Бурак, 4) В. Оробець, 5) Н. Малий, 6) П. Сташків, 7) А. Ратич, 8) П. Лопадчак, 9) М. Хомин, 10) М. Шовковий. Їм розсилаємо цікаві книжочки.

Відгадки мали бути такі: 1) Роса, 2) Гусий 4, дерев 3, 3) Коза, капуста, коза назад, вовк, коза. 4) „Народня Справа“, 5) Три особи, 6) Дерева круглого, каміння мокрого, 7) Риба 8 фунтів. 8) Цеї загадки при розвязках ми не брали під увагу.

СКЛАДАЙТЕ ЛЕПТИ НА НАПРАВУ — МОГИЛ НАШИХ ПОЛЯГЛИХ — СТРІЛЬЦІВ!

Лепти слати до „Товариства Охорони Могил“ у Львові, Руська 3.

ТОРБИНКА СМІХУ

Помішалися діти.

Був удовець, що мав свої діти і була вдовиця, що мала свої діти. Вони побралися і за кілька літ мали знову свої спільні діти. Раз приходить муж до хати, а в хаті страшний вереск.

— Це що таке? питає муж.

— Це твої діти і мої діти бють наші маленькі діти!

В суді.

— Коли ви роджені?

— Не знаю, котрого року, але знаю, що тоді ще жили мої небіжка мама.

За пізно.

— Ви, куме, перестали пити горівку?

— Та перестав, бо вже почало мені в голові мішатися від неї.

— Ов, то ви вже запізно перестали!

У фотографа.

— Зробіть приємну міну.

— Не можу, не можу, бо я вчора заплатив податок.

— То подумайте собі, що екзекутор вам приніс гроші назад.

— Ой, не згадуйте мені екзекутора, бо зроблюся як вовк.

На літниску.

— Панок: Дзевчино, а цо кошту́є раз поцаловаць?

— Нічо, паноньку! Ще й в писок дістанете!

Слово до наших братів селян.

Раз якось тут у вівторок падав дощ тепленький, сів я собі і так пишу оцей лист дрібненький.

І так пишу і думаю, як тепер на світі є, який ще наш нарід бідний, що недбає за своє.

Як у свято чи неділю він іде до Мошка, щоб там тих його запахів понюхать хоть трошка.

А як Мошко щось говорить, то наш попирає, а декотрий навіть Мошка вуйком називає!

Нема тут що покривати, нігде правди діти, що вже з них таки сміються навіть малі діти.

Гей Ви, наші діди старі, так ми Ваші внуки, чи Вам іще таки мало тих злиднів і муки?

Та час Вам вже занехати ту свою байдужність, час би Вам вже подумати про свою будучність!

Бо як будете ще далі отак поступати, то будеся ще з вас певно цілий світ сміяти!

А ми, братя молодії, на них не дивімся, і до праці народної охоче берімся.

Гуртуймося в товариства, будем жити в спілці, бо вже досить так ходити, як ті блудні вівці.

І ставайте, любі братя, всі ви в одну лаву і приєднуйте часопись ту „Народну Справу“.

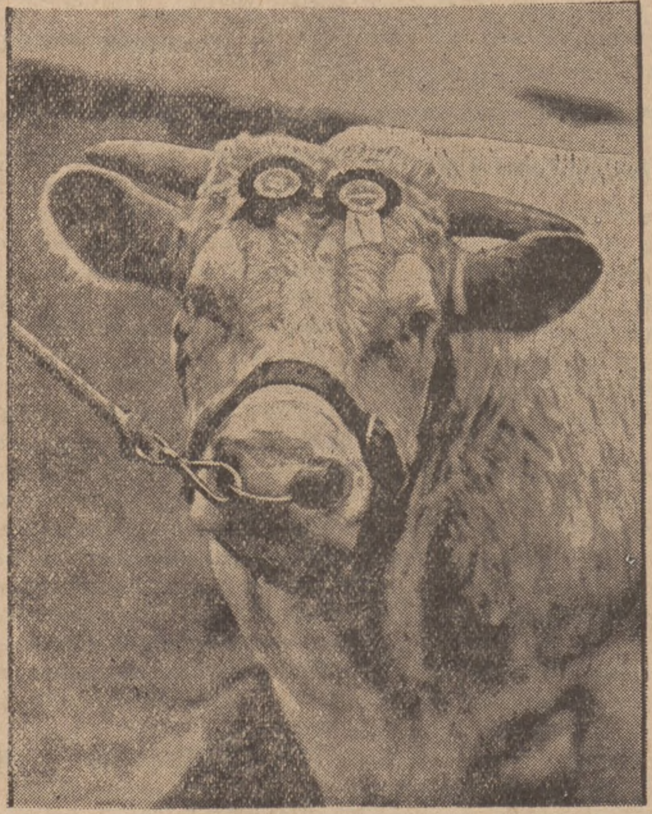
Та часопись нам покаже шлях до своєї хати, дасть розраду і потіху Іван Сорокатий.

Він навчить нас, як потрібно рідний край любити, як ворогів побіджати а для своїх жити.

Тож Ви, братя, не думайте, але вже зробіть всі так, як Вам радить із Кривого старий друг

Осип Пришляк.

Цей віл дістав надгороду.

В Англії відбувається що року на весні велика вистава домашної худоби. На таку виставу зганяють годівельники з цілої Англії найкращі штуки виплеканої худоби ріжної раси Є спеціяльна комісія, яка оглядає всю виставлену худобу і найкращим штукам признає надгороди. На цім образку бачимо порядного бичка, якого властитель за виплекання такого звіряти дістав одну з перших надгород, то є показьну суму гроший і грамоту.

З ґімназії Рідної Школи в Дрогобичі: 1. вересня 1929 р. буде при ґімназії отворений І. відділ гуманістичного типу, рівнорядний IV. кл. ґімн. старих типів. Вступні іспити до цього відділу (на основі покінчення семикл. школи) відбудуться 28 і 29 червня ц. р. Вступні іспити до І. кл. теперішньої ґімназії (клясичний тип) відбудуться також 28 і 29 червня, а вст. іспити до II—VII кляс теперішньої ґімназії 25 і 26 червня. Обі ґімназії 8 кляс старої і І. відд л гуман. типу переносяться до власної нової домівки. У старому будинку буде отворена бурса на 70 місць за оплатою **від 20—70 зол.** місячно.

312 Управа.

Видавець: Іван Тиктор. Відповідальний редактор: Лев Чубатий.

З друкарні Щасного Беднарского в аренді „Кооперативи Ґрафічного Промислу“ у Львові, Ринок 9. Телеф. 76-14.